

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/154/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1714200471
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1714200471.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. E., nar. X.XX.XXXX, bytom v X., Q. Č.. XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, Moyzesova 2, Pezinok, dieťa rodičov: matka A. F., nar. X.X.XXXX, X., Q. Č.. XX, zastúpená JUDr. Evou Klemovou, advokátka, M.R. Štefánika č. 1, Pezinok, otec X. E., nar. XX.X.XXXX, B., X. Č.. XX, zastúpený JUDr. Júliou Vestenicovou, advokátka, Bratislava, Ševčenkova č. 5, o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca maloletého proti rozsudku Okresného súdu Pezinok, č.k. 9P 10/2014-124 zo dňa 7.11.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Pezinok rozsudkom č.k. 9P 10/2014-124 zo dňa 7.11.2014 maloletého Q. E., nar. X.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 150,- eur mesačne od 1.11.2013 a zročné výživné za obdobie od 1.11.2013 do 31.10.2014 v sume 1.250,- eur otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 30,- eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Zároveň upravil styk otca s maloletým tak, že otec sa bude s maloletým stretávať každý utorok od 16,00 hod. do 18,00 hod. a každý štvrtok od 16,00 hod. do 18,00 hod. a každú nepárnu sobotu od 14,00 hod. do 18,00 hod. a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že matka sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 21.1.2014 domáhala úpravy práv a povinností rodičov k maloletému Q. z dôvodu, že s otcom maloletého dieťaťa nie sú manželia, zo spoločnej domácnosti sa matka odsťahovala a žije so synom v podnájme, otec sa o dieťa stará nedostatočne, na jeho výživu prispieva minimálnou sumou a preto žiadala o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému s tým, že výživné žiadala určiť v sume 300,- eur mesačne. V danej veci súd rozhodol o vyživovacej povinnosti podľa § 62 v spojení s § 75 Zákona o rodine a výživné určil späťne od 1.11.2013 od času, kedy matka s dieťaťom opustila spoločnú domácnosť.

Proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o vyživovacej povinnosti na maloletého podal odvolanie otec, ktorý tvrdil, že vzhľadom na jeho príjem nemôže súhlasiť so súdom určenou výškou výživného na maloletého a preto s takýmto rozhodnutím nie je spokojný. V odvolaní namietal, že prvostupňový súd v danej veci nepreskúmal riadne dôkaznú situáciu a k svojmu záveru dospel predčasne.

K odvolaniu otca maloletého sa vyjadrila matka, ktorá žiadala rozsudok v napadnutej časti potvrdiť s tým, že odvolanie otca považuje za nepreskúmateľné, nie je z odvolania zrejmé, ktoré konkrétne vady napadnutého rozsudku sú odvolaním namietané.

Krajský súd v Bratislave prejednal vec podľa § 221 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 221 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutej časti výroku o výživnom na maloletého treba zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

V prejednávanej veci matka v podanom návrhu o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému Q. E., nar. X.XX.XXXX žiadala, aby súd určil vyživovaciu povinnosť otca od dátumu narodenia maloletého, od 1.11.2012. Okresný súd určil vyživovaciu povinnosť od 1.11.2013 s odôvodnením, že takto určil výživné od času, kedy matka s dieťaťom opustila spoločnú domácnosť. V zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania (21.1.2014) a pokiaľ ide o maloleté dieťa, možno výživné priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

S prihliadnutím na uvedené, súd prvého stupňa nesprávne postupoval, keď určil vyživovaciu povinnosť od 1.11.2013, bez toho, aby skúmal odôvodnenosť takéhoto rozhodnutia, pretože podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine výživné možno priznať len odo dňa začatia konania a to v danom prípade od 21.1.2014, ktorým dňom bol doručený návrh súdu prvého stupňa. Výživné je možné priznať aj spätne podľa ustanovenia § 77 Zákona o rodine, ale len v prípade, ak sú na to splnené zákonné dôvody a to dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré však súd neskúmal. Z obsahu spisu a z návrhu na zvýšenie výživného vyplýva, že matka maloletého žiadala určiť výživné spätne od 1.11.2012, od dátumu narodenia maloletého. Úlohou súdu prvého stupňa bolo preto skúmať dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie spätného výživného. Okresný súd bol preto povinný vyzvať matku maloletého, aby preukázala dôvody hodné osobitného zreteľa na priznanie spätného výživného. Pokiaľ súd priznal spätné výživné bez splnenia zákonných podmienok, postupoval v rozpore so Zákom o rodine.

V zmysle ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine, deň začatia konania procesný predpis určuje ako deň, keď bol súdu doručený návrh na jeho začatie, resp. v prípade vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom, keď konanie možno začať aj bez návrhu a súd toto konanie začne, to bude deň vydania uznesenia o začatí konania bez návrhu. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne, ktoré sa počítajú odo dňa začatia konania, bez ohľadu na to, či konanie bolo začaté na návrh, alebo z úradnej povinnosti. Zákon č. 36/2005 Z.z. doplnil do normatívneho textu podmienku existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Pokiaľ z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu a s ich existenciou sa musí súd vysporiadať v odôvodnení rozsudku. Zákon striktné vyžaduje preukázanie dôvodov hodných osobitného zreteľa aj v prípade, ak by sa v návrhu požadovalo výživné napríklad počnúc jedným dňom pred začatím konania.

V danej veci súd prvého stupňa nepostupoval v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia a neprihliadol na to, že Zákon o rodine bol novelizovaný zákonom č. 36/2005 Z.z. a to konkrétne ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Uvedeným nesprávnym postupom súdu prvého stupňa došlo k nesprávnemu rozhodnutiu, pokiaľ ide o určenie dňa, ktorým súd priznal vyživovaciu povinnosť, pretože pokiaľ nemal preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine, nebolo možné priznať spätné výživné od 1.11.2013.

Nesprávne okresný súd tiež postupoval pri rozhodovaní o zročnom výživnom, ktoré vzhľadom na uvedené, vyčíslil od 1.11.2013 bez dostatočného skúmania začatia vyživovacej povinnosti a neodôvodnil tiež, prečo povolil otcovi zaplatiť zročné výživné v splátkach a preto je aj v tejto časti rozsudok nepreskúmateľný.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. ak súd povolí plnenie v splátkach musí vždy presnejšie určiť ich výšku a podmienky splatnosti a aj tento výrok musí náležite odôvodniť. Hľadiskami pre úvahu súdu, či má povinnému priznať výhodu splátok bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť povinného a podobne. V danom prípade otec maloletého nežiadal zaplatiť zročné výživné v splátkach a pokiaľ vyplýva z obsahu spisu príjem mu umožňuje platiť spolu s bežným výživným aj zročné výživné a to tak, že podľa názoru odvolacieho súdu výživné je určené pre maloleté dieťa, pre jeho výživu, na úhradu jeho odôvodnených nákladov a preto nie je možné určiť splátky v nižších sumách, aby nebola ohrozená jeho výživa.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že bol nesprávny názor súdu prvého stupňa, keď povolil otcovi maloletého mesačné splátky splácať po 30,- eur mesačne bez odôvodnenia. Odvolací súd dáva

do pozornosti súdu prvého stupňa skutočnosť, že prvoradá je vyživovacia povinnosť maloletého dieťaťa a až následne je možné zaoberať sa okolnosťami na strane povinného. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru, že od určitého dátumu má otec prispievať na výživu maloletého, tak bolo povinnosťou súdu vychádzať z tejto skutočnosti a prihliadnuť na to, že dieťa už od určeného dňa má mať v stanovenej sume zabezpečenú riadnu a dostatočnú výživu a nie až o niekoľko mesiacov alebo rokov neskôr, pokiaľ otec zaplatí určené výživné v splátkach.

S prihliadnutím na uvedené, bude povinnosťou súdu výrok o určení výživného na maloletého riadne odôvodniť v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby bol preskúmateľný a aby bolo z odôvodnenia rozhodnutia zrejmé, ktorým dňom určil súd začiatok vyživovacej povinnosti otca a v prípade zistenia zročného výživného, je potrebné ho uložiť otcovi zaplatiť tak, aby nebola ohrozená výživa maloletého dieťaťa s tým, že aj tento výrok je potrebné dostatočne odôvodniť.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania

na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľné.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.